

Bestrijding van cybergeweld

Register van instrumenten
ontwikkeld door het
maatschappelijk middenveld in
de strijd tegen online
gendergerelateerd geweld

Maatregel 74 van het Nationaal Actieplan ter bestrijding
van gendergerelateerd geweld 2021-2025

Inhoudstafel

Inleiding	2
Register	3
Informereren.....	3
Artikels et monografieën	3
Onderzoeken, studies en analyses	3
Brochures	4
Andere.....	4
Sensibiliseren en responsabiliseren	5
Preventie- en sensibiliseringscampagnes.....	5
Opleiding en seminars.....	5
Hulpbronnen en tools.....	6
Handelen	7
Overheidsinstanties.....	7
Verenigingen en groeperingen.....	7
Persoonlijk, telefonisch en/of online onthaal.....	8
Hulpbronnen	8

Inleiding

Online gendergerelateerd geweld omvat alle vormen van geweld die tegen een persoon worden gepleegd vanwege zijn, haar of hun gender, of die één van de genders onevenredig zwaar treffen, en die online of aan de hand van technologie worden gepleegd. Het omvat dus zowel digitaal seksueel geweld (bijvoorbeeld de verspreiding van intieme inhoud of het dreigen met de verspreiding van intieme inhoud) als digitaal gendergerelateerd geweld, zoals cyberstalking of gendergerelateerde online aanvallen.

Online gendergerelateerd geweld heeft een grote impact op de slachtoffers, zowel in de virtuele als in de reële wereld. Het Nationaal Actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld 2021-2025 voorziet in een reeks maatregelen voor preventie en de bescherming van slachtoffers. Van hun kant nemen actoren uit het middenveld en andere instellingen en organisaties initiatieven om dit probleem te bestrijden. Deze initiatieven hebben onder meer tot doel om slachtoffers te informeren, te sensibiliseren en te ondersteunen.

Overeenkomstig maatregel 74 van het Nationaal Actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld 2021-2025 bevat dit register de instrumenten en publicaties die door het middenveld en andere instellingen en organen tot stand zijn gebracht. Dit register is een levend document en zal steeds worden aangevuld. Elke organisatie die dat wil, kan contact opnemen met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en vragen of een bijdrage aan het register kan worden toegevoegd.

In het excel-document in bijlage worden de instrumenten opgesomd en kan u bij elk instrument gedetailleerde informatie terugvinden.

Register

Informereren

Artikels et monografieën

- BENDIB, *Revenge porn*, Namen, Femmes de droit, gepubliceerd in januari 2021 ([online toegang](#)).
- BONVOISIN en DE THEUX, *L'extimité : s'exposer pour se construire*, Média Animation asbl, gepubliceerd op 29 december 2012 ([online toegang](#)).
- COLLARD, *Cyberharcèlement, un harcèlement 2.0 ?*, Média Animation asbl, gepubliceerd op 9 december 2016 ([online toegang](#)).
- GOZIAN, *Le harcèlement virtuel*, Brussel, Yapaka, 2018 (Temps d'arrêt lectures) ([online toegang](#)).
- MINON, *Abus sexuels en ligne, les outils préventifs de Child Focus*, L'observatoire, n° 110, gepubliceerd in april 2022 ([online toegang](#)).
- MINOTTE, *Coopérer autour des écrans*, Bruxelles, Yapaka, 2017 (Temps d'arrêt lectures) ([online toegang](#)).

Onderzoeken, studies en analyses

- *Combating Cyber Violence against Women and Girls*, Vilnius, EIGE, 2017 ([online toegang](#)).
- *Cybergeweld tegen vrouwen en meisjes*, Brussel, Vrouwenraad, 2019 ([online toegang](#)).
- *Cybergeweld tegen vrouwen en meisjes*, Vilnius, EIGE, 2017 ([online toegang](#)).
- DIOUF, *La lutte contre le harcèlement sexiste en ligne : enjeu féministe pour réduire la fracture numérique !*, Brussel, Soralia, 2021 ([online toegang](#)).
- DE SALLE, WARTEL et MARHRAOUI, *Le cyberharcèlement des enfants et des adolescents*, Brussel, Centre Jean Gol, 2016 ([online toegang](#)).
- FERNANDES, LOMBA et NAVARRA, *Combating gender-based violence : cyber violence*, Brussel, Parlement Européen. Direction Générale des Etudes, 2021 ([online toegang](#)).

- *#Génération2020 – Les usages des écrans chez les moins de 20 ans*, Brussel, Média Animation asbl, 2021 ([online toegang](#)).
- GIACOMETTI, GILEN et VAN DE MAELE, *Onderzoek naar de houding van jongeren over het versturen en bezitten zonder toestemming van seksuele beelden*, Antwerpen, Universiteit Antwerpen, 2023 ([online toegang](#)).
- LAHAYE, *Adolescents et nouvelles technologies : un cyber sexisme qui crève l'écran*, Brussel, Soralia, 2017 ([online toegang](#)).
- *Wraakporno, online seksuele intimidatie en andere vormen van cyberpesten. Resultaten uit de enquête #YouToo ? en de enquête Wraakporno*, Brussel, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, 2022 ([online toegang](#)).
- MORTIER, *Op de man af. Onderzoek naar de online kwetsbaarheid van bekende vrouwen in Vlaanderen (Masterproef in gender en diversiteit)*, Leuven, KU Leuven, 2020 ([online toegang](#)).
- ROUSSEAU, *Lutte contre le cyberharcèlement : état des lieux, réflexions et propositions d'outils juridiques à mettre en place (Mémoire de Master en Droit, Finalité Justice Civile et Pénale)*, Louvain-la-Neuve, Université catholique de Louvain, 2019 ([online toegang](#)).
- VAN DER WILK, *Cyber violence and hate speech online against women*, Brussel, European Parliament. Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, 2018 ([online toegang](#)).
- *Wraakporno. Zoektermen van slachtoffers van online seksueel geweld*, Wilrijk, Punt. vzw, 2022 ([online toegang](#)).

Brochures

- GRUBER, *Cyber harcèlement : petits meurtres entre « amis »*, Elsene, Question Santé asbl, 2016 ([online toegang](#)).
- Openado, *Le harcèlement et le cyberharcèlement en milieu scolaire 2.0, l'affaire de tous*, Luik, Provincie Luik, 2018 ([online toegang](#)).

Andere

- Documentaire *Le sexting – Moules Frites* door Child Focus en O'Yes ([online toegang](#))
- Documentaire *#Salepute* door Myriam Leroy en Florence Hainaut ([online toegang](#))
- Online platform *Wat Wat* ([online toegang](#))
- Online platform *Yapaka* ([online toegang](#))

Sensibiliseren en responsabiliseren

Preventie- en sensibiliseringscampagnes

- Campagne *Is't oké ? Niet zeker, check het !* door Sensoa, Side-Side en Zijn vzw ([online toegang](#))
- Campagne *Le harcèlement sexiste virtuel, c'est RÉEL !* door Sofélia ([online toegang](#))
- Campagne *Stop Cyberhate* door de Federale Politie, in samenwerking met het Institut supérieur de formation sociale et de communication en de beleidscel Gelijke Kansen ([online toegang](#))

Opleiding en seminars

- Opleiding *Clicksafe* door Child Focus ([online toegang](#))
- Opleiding *Cyber-héros* door Bibliotheken Zonder Grenzen ([online toegang](#))
- Opleiding *Cyber autodéfense* door Garance asbl ([online toegang](#))
- Opleiding *Internet, safe and fun* door Child Focus ([online toegang](#))
- Opleiding *Flag System* door Sensoa ([online toegang](#))
- Opleiding *Prévention du (cyber)harcèlement* door Loupiote asbl ([online toegang](#))
- Opleiding *Sexting* door Punt. vzw ([online toegang](#))
- Opleiding *Veilig online* door Child Focus en Gezinsbond ([online toegang](#))
- Opleiding *Webetic* door La Ligue des familles en Child Focus ([online toegang](#))
- Webinar *Hoe lesgeven over sexting?* door Sensoa ([online toegang](#))
- Webinar *Online relaties en seksualiteit* door Child Focus en Gezinsbond ([online toegang](#))
- Webinar *Sexting en beleid in jouw organisatie* door Sensoa ([online toegang](#))

- Webinar *Spannend ! Over online seksualiteit verkennen* door Child Focus en Gezinsbond ([online toegang](#))

Hulpbronnen en tools

- Affiches *5 tips om veilig te sexten* et *Sexting?* en *Deel geen foto's van anderen!* door Sensoa ([online toegang](#))
- Toolbox *Let's talk about sexting* door Mediawijs ([online toegang](#))
- Brochure *Sensoa Vlaggensysteem. Omgaan met seksueel (grensoverschrijdend) gedrag op school* door Sensoa ([online toegang](#))
- Videoclip *Sexting is ok - stop victim blaming!* door de Vrouwenraad ([online toegang](#))
- Videoclip *Sextorsion* door Child Focus ([online toegang](#))
- *Guide pratique contre le harcèlement sexiste en ligne* door Sofélia ([online toegang](#))
- Praktische gids *Internet, mes parents, mes profs et moi. Apprendre à surfer responsable* door Christophe Butstraen ([online toegang](#))
- Gezelschapsspel *Flirtertwister* door Sensoa ([online toegang](#))
- Gezelschapsspel *Oké ?!* door Sensoa ([online toegang](#))
- Handleiding *Buiten de lijnen. Sensoa Vlaggensysteem voor kinderen en jongeren met bijzondere behoeften* door Sensoa ([online toegang](#))
- Handleiding *Sensoa Vlaggensysteem voor kinderen en jongeren* door Sensoa ([online toegang](#))
- Handleiding *Sensoa Vlaggensysteem voor volwassenen* door Sensoa ([online toegang](#))
- Online tool *Grenswijs* door Sensoa ([online toegang](#))
- Online tool *Hé, het is oké!* door Sensoa ([online toegang](#))
- Online tool *Ik beslis* door Wat Wat ([online toegang](#))
- Online tool *Ok Groomer* door Child Focus ([online toegang](#))
- Online tool *Parents connectés* door Média Animation ([online toegang](#))
- Online tool *Sextoooh* door Child Focus ([online toegang](#))
- Online tool *Star +* door Child Focus ([online toegang](#))
- Theatervoorstelling *#VU* door Child Focus ([online toegang](#))
- Strip *Le harcèlement sexiste virtuel, c'est RÉÉL!* door Sofélia ([online toegang](#))

- Voorbereiding op de cursus *Sexting @ school* door Child Focus ([online toegang](#))
- Documentatie *Cyberharcèlement. Des ressources pour comprendre et agir* door Centre Nadja ([online toegang](#))
- Educatief hulpmiddel *De mots à mots : comprendre, reconnaître et agir contre le cyberharcèlement* door Child Focus ([online toegang](#))
- Educatief hulpmiddel *Digital Care Workshop. Outils et stratégies pour mieux appréhender le cyberspace* door Chayn Belgium ([online toegang](#))
- Educatief hulpmiddel *Le harcèlement sexiste virtuel, c'est RÉEL!* door Sofélia ([online toegang](#))
- Educatief hulpmiddel *Mijn wens mijn grens* door Sensoa ([online toegang](#))
- Educatief hulpmiddel *No Hate. Ce qui vous regarde* door Loupiote asbl ([online toegang](#))
- Educatief hulpmiddel *Praten over sexting* door Sensoa ([online toegang](#))
- Educatief hulpmiddel *Réfléchis avant de publier* door Child Focus ([online toegang](#))

Handelen

Overheidsinstanties

- Child Focus ([online toegang](#))
- Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen ([online toegang](#))

Verenigingen en groeperingen

- Chayn Belgium ([online toegang](#))
- Garance ([online toegang](#))
- Loupiote ([online toegang](#))
- Média Animation ([online toegang](#))
- O'Yes ([online toegang](#))
- Punt. ([online toegang](#))
- Question santé ([online toegang](#))

- Sofélia ([online toegang](#))
- Soralia ([online toegang](#))
- Vrouwenraad ([online toegang](#))
- Zijn ([online toegang](#))

Persoonlijk, telefonisch en/of online onthaal

- Cyber Help ([online toegang](#))
- Cyber Squad ([online toegang](#))
- Lijn 1712 ([online toegang](#))
- Wat Wat ([online toegang](#))

Hulpbronnen

- *Manuel des premiers gestes pour affronter une situation de cyberharcèlement* door Chayn Belgium ([online toegang](#))
- *Handleiding Revenge porn* door het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen ([online toegang](#))
- Online platform *Sorrybox* ([online toegang](#))
- Online platform *StopNCII* ([online toegang](#))
- *Templates voor daders, getuigen of slachtoffers van online seksuele intimidatie* door het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen ([online toegang](#))